

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

Затверджено

На засіданні кафедри музикознавства
і хорового мистецтва
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 3 від 19 грудня 2020 р.)

Завідувач кафедри
(проф. Медведик Ю. Є.)

Силабус з навчальної дисципліни
«Філософія музичної орієнталістики»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми доктора філософії (PhD)
з спеціальності 025 Музичне мистецтво, спеціалізації історія та теорія музики, музичне
мистецтво

Львів 2020

Назва курсу	Філософія музичної орієнталістики
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Валова, 18.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	кафедра музикознавства та хорового мистецтва факультету культури і мистецтв
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 02 Культури і мистецтв. Код та найменування спеціальності – 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Коломиєць Ольга Ігорівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	okolom@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	щочетверга, 13:30-14:50 год. (вул. Валова, 18, ауд. 19)
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Sylabus_Filosofia-muz_orient.pdf
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам освітнього процесу необхідні знання, обов'язкові для того, щоб студенти володіли основною проблематикою музичного сходознавства, в історичному розвитку науки та контексті сьогодення. Тому у курсі представлено генеральні поняття та дискусії у сфері музичного сходознавства; пропонується розглянути та проаналізувати окремі типові жанри вибіркового музичних культур Сходу, а саме тих, що належать до індійської, арабської та японської традицій
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Філософія музичної орієнталістики» є дисципліною вільного вибору аспіранта (Складова 1 – Глибинні знання зі спеціальності) з спеціальності 025 Музичне мистецтво для освітньо-наукової програми доктора філософії (PhD), яка викладається в четвертому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Вивчення дисципліни “ Філософія музичної орієнталістики” формує компетентності (здатності) цілісного уявлення про сучасне музичне сходознавство як комплекс наукових дисциплін на основі: знань про коло основних методологічних питань музичного сходознавства та їх актуальну проблематику і вмінь ідентифікувати стилі музичної

	культури різних регіонів Сходу; визначити та проаналізувати культуро-жанрову систему та філософію функціонування та збереження окремих музичних традицій Сходу.
Мета та цілі курсу	Мета дисципліни вільного вибору аспіранта (Складова 1 – Глибинні знання зі спеціальності) «Філософія музичної орієнталістики» полягає у формуванні цілісного уявлення про сучасне музичне сходознавство, яке вивчає музичну культуру країн Сходу в усіх її виявах, визначити його місце як в системі загального сходознавства, так і музикознавчих дисциплін в цілому.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алендер И.З. Музыкальные инструменты Индии.– Москва, 1979. 2. Алиханова Ю. Классический театр Индии // Классическая драма Востока. – Москва, 1976. 3. Аль-Махди С. Арабская музыкальная традиция. — М., 1977. 4. Аль-Харири. Макамы. — М., 1987. 5. Бабкина М.П. Потабенко С.И. Народный театр Индии. – Москва, 1964. 6. Бабкина М. Индийская музыка // Музыкальная энциклопедия / Гл. ред. Келдыш Ю. – Москва, 1974. – Т. 2. 7. Бгавадгіта (Божественна пісня): з санскриту / Пер. та прим. Миколи Ільницького; передм. Галини Дідківської; худ. оформл. Василя Сави. – Париж, Львів, Цвікау, 1999. – (Бібліотека альманаху українців Європи «Зерна». – Вип. 11 (19)). 8. Виноградов В. Индийская рага. – Москва, 1976. 9. Гороховик Е. Музыкальная культура Индии. – Минск, 2005. 10. Дева Б.Ч. Индийская музыка. – Москва, 1980. 11. Елизаренкова Т. Ригведа. Избранные гимны. – Москва, 1972. 12. Лупинос Б, Сисаури В. Японская музыка // Музыкальная энциклопедия: в 6 т. – М., 1976. — Т.6. — С.630-639. 13. Макам // Музыкальная энциклопедия: В 6 т. — М., 1976. — Т. 3. — С. 399-400. 14. Матвеева Л.В. Сходознавство // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України

НАН України. — К.: Наукова думка, 2012. — Т. 9 : Прил — С. — С. 925.

15. Музыкальная эстетика стран Востока. – Москва, 1967.
16. Орієнтальні студії в Україні : до ювілею Л. В. Матвєєвої : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. - К. : Видавництво Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського, 2010. - 508 с.
17. Сисаури В. Японская инструментальная музыка гагаку (генетические связи и процесс становления) // Вопросы теории и эстетики музыки. — Вып.14. – Л., 1975.
18. Сисаури В. Гагаку – музыка древней Японии (характеристика форм и жанров) // Музыка народов Азии и Африки. – М., 1984. — Вып.4. — С.194 – 213.
19. Україна і Схід / Дашкевич Я. Упорядники Г. Сварник, А. Фелонюк; НАН України, Інститут української археології та джерелознавства імені М. С. Грушевського. Львівське відділення; Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів, 2016. – 960 с.; іл.
20. Said E. Orientalism. – USA, 1978. – 368 p.

Додаткова література:

21. Коломиєць О. До питання про поняття «гхарана» у традиційній професійній музичній культурі Гіндустані (на прикладі школи Кірана) // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія Мистецтвознавство. – Львів, 2009. – Вип. 9. –С. 151-166.
22. Коломиєць О. До питання про гхарани в традиційній професійній музичній культурі Північної Індії : зародження, розвиток, трансформація явища (на прикладі школи Кірана) // Сходознавство. – № 51. – Київ, 2010. – С. 65-80.
23. Коломиєць О. Система «гуру-шиш'я парампара» як критерій пізнання та збереження традиції у контексті професійної музичної культури Гіндустані (на прикладі гхарани Кірана) // Тези доповідей міжнародної наукової конференції «XIV сходознавчі читання А. Кримського». – Київ, 2010. – С. 195-198.

	<p>24. Крачковский И. Арабская культура в Испании. — М., 1967.</p> <p>25. Шахназарова Н. Музыка Востока и музыка Запада. Типы музыкального профессионализма. — Москва, 1983.</p> <p>26. Fujie L. East Asia/ Japan // Worlds of music: an introduction to the music of the worlds peoples / Titon J.T., gen.editor. — New York, 1992. — P.318.</p> <p>27. Muszkalska Bozena. Indyjska muzyka // Encyklopedia Katolicka /Red. S. Wielgus i in. — Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, 1997. — Т. VII.</p> <p>28. Reck D.B. Worlds of Music: An Introduction to the Music of the World's Peoples / Titon J. T., gen. ed. — 4th ed. — USA, 2002.</p>
Тривалість курсу	Один семестр (90 год.)
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 42 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати: основні методологічні питання музичного сходознавства та їх актуальну проблематику;</p> <p>Вміти: визначити об'єкт музичного сходознавства у його повному обсязі (із врахуванням історичного розвитку науки та сучасних досліджень); ідентифікувати стилі музичної культури різних регіонів Сходу; визначити та проаналізувати культуро-жанрову систему вивчених музичних традицій.</p>
Ключові слова	Орієнталістика, сходознавство, філософія збереження традиції, музична культура Індії, арабська музика, музика Японії, музичний фольклор, висока класика, музика усної традиції, традиційне професійне музикування
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практично-семінарських робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ*

Підсумковий контроль, форма	іспит вкінці семестру усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань про регіони Сходу, їх історичні та географічні характеристики; світову музику, історію музики, теорію музики
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, проектно-орієнтоване навчання, семінар, практичні заняття.
Необхідне обладнання	Обладнання для проведення презентацій та відтворення ілюстративного матеріалу
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів (20 балів) - семінарські заняття (30 балів) - іспит (50 балів): усна відповідь на теоретичні запитання (50 балів) <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p><i>Відпрацювання пропущених занять відбувається тільки за наявності відповідного документа про поважну причину пропуску, не пізніше 10 робочих днів від дати пропущеного заняття.</i></p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право.
Питання до контрольного заміру знань.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Автентична музика Сходу: проблематика поняття. 2. Традиційна музична культура Сходу: регіональний аспект явища. 3. Проблематика досліджень етномузикологів ХХ ст. про музику Сходу. 4. Індійська традиційна музика: території поширення явища.

5. Музично-культурна система індійської традиційної музики: аматорська та професійна сфери музикування.
6. Визначальні характеристики індійської традиційної музики та її основна термінологічна база.
7. Обрядова музика родинного циклу у сфері аматорського музикування Індії.
8. Календарна обрядова музика етносів Індії.
9. Традиційна професійна музика Індії: характеристика явища. Мистецтво народних та придворних професіоналів.
10. Поняття «класична музика» та «легка класична музика» у мистецтві Південної Азії. Характеристика жанрів.
11. Культурні жанри у творчості традиційних професіоналів Індії.
12. Традиційний інструментарій Індії: характеристика основних груп інструментів та їх участь у аматорському та професійному музикуванні.
13. Індологічні студії теоретиків минулого та дослідників-етномузикологів ХХ ст. Аналіз джерел.
14. Музика Арабського Сходу: проблематика поняття. Західний та східний стилі арабської музичної культури.
15. Музично-культурна система арабської традиційної музики: аматорська та професійна сфери.
16. Аматорська музика Арабського Сходу та бедуїнський період джахілії.
17. Традиційна танцювальна культура арабів.
18. Традиційні арабські інструменти та їх класифікація.
19. Музикант-професіонал усної традиції в контексті арабської культури.
20. Традиційна професійна арабська музика: світські та культурні жанри.
21. Висока класика арабської музики. Система маканат.
22. Макам та його інокультурні інтерпретації.

	23. Музична арабістика у контексті розвитку музикознавчої науки. 24. Арабська проблематика у студіях Климента Квітки.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1 т 3 год	Вступ. Музичне сходознавство: основні методологічні питання дисципліни. “Орієнт”: філософія, історія інтерпретація поняття. Сходознавство – наука про різні вияви історії, релігійної філософії, економіки, мови, літератури, етнографії та мистецтва Сходу. Неоднозначність та багатогранність східного культурного регіону. Проблематика вивчення музики Сходу	Лекція/Практичне заняття	О 14, О 15, О 16, О 19, О 20	Обсяг об’єкту дослідження музичного сходознавства. Музичні регіони Сходу 3 год	2 бали
2 т 3 год	Індійська музична культура: історичний та теоретичний аспекти. Поняття «індійська традиційна музика». Виникнення та розвиток різних сфер та жанрів індійської музичної культури; історичні, соціальні та загальнокультурні події, що відбувались протягом різних періодів Індії. Філософія творення індійської музики, її визначальні характеристики та основна термінологічна база. Індійські традиційні музичні інструменти.	Лекція /Практичне заняття	О 6 О 9, О 10, Д 27,	Розгляд основних підходів до періодизації південноазійської музики у її зв’язку з історичним та загальнокультурним розвитком регіону. 3 год	2 бали
3 т 3 год	Коллективна аматорська музична культура Індії: філософія збереження традиції. Індійська «етнічна музика», трудність однозначності трактування та класифікації. Жанрова система традиційної аматорської музичної культури Індії. Обрядова музика родинного циклу у регіонах Індійського субконтиненту. Календарна обрядова музика етносів Індії. Трудовий фольклор мешканців субконтиненту. Необрядова музична творчість народів Індії.	Лекція/Практичне заняття	О 6, О 9, О 10, Д 27, Д 28	Теорія музичної практики Індії у її порівнянні з іншими традиціями Сходу. 4 год	3 бали

4 т 6 год	<p>Музична практика народних професіоналів та висока класика індійської музичної культури: філософія дотримання канонів.</p> <p>Музика народних професіоналів, сфери застосування та регіональні відміни. Племена музикантів-потішників <i>лангас, мантаньярс, мірасіс, дголіс</i>. Спільнота традиційних співців-мінестрелів <i>бгопас</i>. Епос як основа репертуару мандрівних <i>бгопас</i>. Основні критерії високої традиції професійного мистецтва Південної Азії..</p>	Лекція/Практичне заняття	О 1, О 6, О 7, О 8, О 9, О 10, Д 21, Д 22, Д 23	Побут і мистецтво класу традиційних народних професіоналів (на вибір). 3 год	3 бали
5 т 3 год	<p>Музика в традиційному театрі Індії: філософія єдності елементів</p> <p>Музика як одна із необхідних складових традиційного театрального мистецтва Індії. Музика та словесно-акторські виразові засоби. Епічні розповіді співців та відтворення їх засобами акторської виразності у театральних формах західного Бенгалу. Ляльковий тіньовий театр на території Індійського субконтиненту. Південно-індійська форма «<i>якса-тана</i>» («духовна пісня»). Театральна форма регіонів Керала «<i>Катхакалі</i>»</p>	Лекція/Практичне заняття Контрольна модульна робота № 1	О 2, О 5, Д 28	Визначення основних функцій творчості співців та капелістів в індійській традиційній професійній практиці 4 год	3 бали + 5 балів (модуль)
6 т 3 год	<p>Арабська музика: об'єм поняття та історичний ракурс</p> <p>Поняття “Арабський Схід”. Внутрішній поділ арабської культури є західний та східний стилі: Магриб та Машрік. Періодизація арабської музики та суспільно-політичний та релігійний устрій регіону.</p>	Лекція/Практичне заняття	О 3, Д 24, Д 28	Основні ритуальні концепції арабської культури та їх відображення у жанрах аматорського музикування. 3 год	2 бали
7 т 3 год	<p>Музичний фольклор в арабській культурі.</p> <p>Музична творчість арабів та уклад життя давніх арабів Бедуїнський фольклор — найдавніший пласт арабської культури доісламського періоду. Культуро-жанрова сис музичної традиції арабів. Обрядовий та не обряд фольклор. Інструментальна музика та інструментарій</p>	Лекція/Практичне заняття	О 3, Д 28	Характеристика музичної колективної аматорської творчості одного з жанрових циклів (на вибір) 3 год	3 бали
8 т 3 год	<p>Філософія традиційного професійного музикування арабській культурі: світські та культові жанри.</p> <p>Світська та духовна сфери у професійній музичній кул усної традиції Арабського Сходу. Дві головні групи викона співців та капелісти. Ознаки професіоналізму усної традиції арабській музичній практиці. Інструментальні та вокальні жанри у традиційному професійному музикуванні. Цикліч великих інструментальних та вокально-інструментальних ф</p>	Лекція/Практичне заняття	О 3, Д 25, Д 28	Розгляд життєпису визначних музикантів арабської культури (на вибір), визначення засад професіоналізму у їх музичній практиці 4 год	3 бали

9 т 6 год	<p>Висока класика арабської музики: філософія усно-писе музичної творчості. Система макамат.</p> <p><i>Макамат</i> як вершина східного музичного професіоналізму строго організована система музичного мислення. Осн середовище формування та побутування <i>макаму</i>. Перші зг та аналіз явища у фундаментальних працях уч Середньовіччя (аль-Кінді, аль-Фарабі, Ібн-Сіні, Сафі ад-Ді ін.). Різні значення терміну «<i>макам</i>». Синтетичність циклічність як генеральні ознаки різновидів високої класи традиційній професійній музиці.</p>	Лекція/Практичне заняття, Контрольна модульна робота № 2	О 3, О 4, О 13, Д 24, Д 28	Явище «висока музична класика» в давню та новочасну епохи арабської музики 3 год	3 бали + 5 балів (модуль)
10 т 3 год	<p>Японська музика: основні засади традиції.</p> <p>Японська традиційна музика – поєднання елементів материкової культури та унікальний взірць мистецтва Східної Азії.</p> <p>Історія формування засад та філософії побутування японської традиційної музики та етапи розвитку японського суспільства: історії, релігії, культури.</p>	Лекція/Практичне заняття	О 12, О 15, Д 26	Культовість у сфері релігійної та світської музичних практик Японії. 3 год	3 бали
11 т 3 год	<p>Колективна аматорська музика усної традиції японських островів: філософія буття через музику</p> <p>Фольклорна традиція Японії, різноманіття локальних форм та стилів. Творчість острова Рюкю, музичний фольклор о. Окінава, колективна музична культура айнів на о. Хоккайдо. Термін “<i>мінйо</i>” в Японії та масштабний пласт обрядового фольклору.</p>	Лекція/Практичне заняття	О 12, О 15, Д 26, Д 28	Характеристика розспівування релігійних текстів у жанрах культової музики Японії 3 год	3 бали
12 т 6 год	<p>Філософія традиційного професійного музикування в японській культурі. Висока класика в японській музиці.</p> <p>Професійні цехи, в межах яких нуртувались музичні традиції гри на <i>сякухаті</i>, <i>кото</i>, <i>сямісені</i>. Сольна та ансамблева практики виконання. Висока класика в японській музичній культурі та джерела впливу. Музика імператорських дворів Японії <i>гагаку</i> як результат синтезу та локальної традиції професійного музикування.</p>	Лекція/Практичне заняття	О 12, О 17, О 18, Д 25, Д 26, Д 28	Висока класика в музичній культурі Японії. Гагаку: інтерпретація явища. 3 год	3 бали
13 т	Музика в японських традиційних театральних	Лекція/Практичне	О 12,	Музика у сферах традиційної аматорської	2 бали + 5

3 год	<p>жанрах: філософія побудови синтетичного жанру.</p> <p>Музичний елемент в театрі <i>Ноо</i>, його функції. Вокальні партії головного (<i>шіте</i>) та другорядного (<i>вакі</i>) героїв вистави <i>Ноо</i>. Речитативність як основа вокальних монологів цих та інших дійових осіб драм <i>Ноо</i>. Хор у контексті композиції вистави <i>Ноо</i>. Інструментальна музика у виконанні ансамблю <i>хаяші</i> як невід’ємна складова драм <i>Ноо</i>. Музичний елемент театру <i>Кабукі</i>, що виник в період Едо. Вокальне мистецтво <i>Кабукі</i> як виняткове смислове та естетичне явище. Ляльковий театр “<i>Бунраку</i>”. Епічні рецитації у репертуарі мандрівних музикантів як основа музично-поетичного елементу театру маріонеток. Музика в театрі <i>Бунраку</i> та її роль у творенні психологічного змісту та форми вистави.</p>	заняття	Д 26, Д 28	та високої класичної театральної культури Японії. 3 год	балів (модуль))
		Контрольна модульна робота № 3			